Dosarul nr. 3-2446/2024

H O R E
În n gii

02 aprilie 2026 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani)

În componența:

Președintele ședinței, judecător **Gandrabur Marcel**

Grefier **Negru Elena**

examinând în ședință de judecată publică, cauza de contencios administrativ intentată de Gulpi Andrei împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, terți Casa Națională de Asigurări Sociale, Întreprinderea cu Capital Străin ”Blue Eyes” Societate cu Răspundere Limitată, Evtodii Ghenadii, Evtodii Maria și Pînzari Alina cu privire la contestarea actului administrativ individual,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanţilor la proces.

La data de 19 aprilie 2024 Gulpi Andrei, reprezentat de avocatul Chiriac Cristin a înaintat acțiune de contencios administrativ împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii (ISM), terți Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS), Întreprinderea cu Capital Străin ”Blue Eyes” Societate cu Răspundere Limitată (ÎCS ”Blue Eyes”) solicitând anularea procesului-verbal nr. C-2021-PVA-101 din 26 august 2021 privind cercetarea accidentului de muncă mortal.

În motivarea acțiunii a menționat următoarele:

*”La data de 19 martie 2024 în sediul Inspectoratului de Stat al Muncii, reclamantul a luat cunoștință cu materialele cauzei, printre care cu procesul-verbal nr. C-2021-PVA-101 privind cercetarea accidentului de muncă mortal. Denumirea unității în care s-a produs accidentul ÎCS ”Blue Eyes”;. Adresa unității *****; Activitatea economică Construcții; Forma de proprietate Proprietate privată; Codul fiscal/IDNO sau IDNP ***** Certificatul de înregistrare: seria nr. eliberat la; Numărul de angajați la unitate 3 inclusiv 0 femei; Secția, sectorul, locul unde s-a produs accidentul; Denumirea unității al cărei a fost/ este accidentatul ÎCS ”Blue Eyes”; Adresa unității *****; Datele de identificare ale accidentatului: Numele, prenumele, patronimicul Evtodii Victor; Adresa la domiciliu r-n Șoldănești, satul Parcani; Sexul masculin; Vîrsta 23; Funcția, profesia, meseria montor-instalator; Vechimea în funcția, profesia, meseria exercitată în timpul accidentării 0; Instruirea în domeniul protecției muncii Nu s-a efectuat; Instruirea suplimentară în domeniul protecției muncii Nu s-a efectuat; Instructajul la locul de muncă sau periodic Nu s-a efectuat; Controlul medical; Controlul medical la încadrare în muncă Nu s-a efectuat; Controlul medical periodic Nu s-a efectuat; Data și ora producerii accidentului 15-07-*

*2021, în jurul orei 15:30; Clasificarea accidentului individual; Descrierea detaliată a locului și a circumstanțelor în care s-a produs accidentul, Accidentul mortal de muncă, suferit la data de 15 iulie 2021, în jurul orelor 15:30 de către Evtodii Victor, a avut loc în urma surpării terenului, în timpul efectuării lucrărilor de săpare cu excavatorul a tranșeului de apeduct și canalizare la șantierul din strada Dumbrava 9b, comuna Stăuceni. Accidentul s-a produs la intrarea pe șantier în partea stângă unde se află fîntîna de canalizare ce aparține SA "Apă-Canal Chișinău", care a eliberat beneficiarului Aviz de Branșare racordare la rețele cu nr.2444 din 28 octombrie 2019. Beneficiarul șantierului în construcție este ÎCS "HMA Logistic" SRL care are încheiat contract de antrepriză cu ÎCS "Blue Eyes" SRL în data de 03 octombrie 2019 în temeiul căruia antreprenorul și-a asumat obligațiunea de a construi trei case locative pe adresa sus indicată cu nr cadastral ***** în baza autorizației de construcție nr. 71 din 13 decembrie 2019, eliberată de Primăria comunei Stăuceni. La data de 07 mai 2021 între companiile vizate a fost semnat Actul de transmitere-primire a lucrărilor în baza contractului de antrepriză nr. 1 din 03 octombrie 2019, astfel contractul de antrepriză fiind consumat. Totodată antreprenorul urma să finiseze conectarea caselor de locuit la rețelele de apeduct, canalizare și rețele electrice conform documentației de proiect. Responsabil pentru finisarea lucrărilor sus menționate revine cetățeanului Gulpi Andrei care din data de 01 iunie 2021 este angajat în funcție de inginer construcții civile, industriale și agricole la întreprinderea ÎCS "Blue Eyes" SRL, unde anterior a activat în funcție de diriginte de șantier. Tot la data de 01 iunie 2021 de către administratorul ÎCS "Blue Eyes" SRL, AL RBEAE HASSAN ALI JODA a fost emisă procura nr. 6 din 01 iunie 2021 pe numele dlui Gulpi Andrei a.n. 09.08.1962 angajat în funcție de diriginte de șantier care are dreptul de a prezenta interesele companiei sus indicate în fața organelor Administrației Publice Locale și Centrale, inclusiv în fața agenților constatatori. Domnul Gulpi Andrei în baza procurii este în drept să angajeze personalul necesar pentru executarea lucrărilor de construcție, de a semna contracte de antrepriză sau de prestări servicii cu persoane fizice sau juridice din numele ÎCS "Blue Eyes" SRL. La data de 14 iulie 2021 persoana responsabilă de lucrările pe șantierul din str. D***** Gulpi Andrei a sunat prin intermediul portalului ***** mai multe persoane fizice pentru ai angaja la finisarea lucrărilor începute anterior la rețelele de canalizare și apeduct. Din explicațiile d-lui, reiese ca el a contactat tractoristul-mecanic Luchian Gheorghe cu excavatorul, care aparține SRL "Radava/Grup", pentru săparea tranșeea , montorii Evtodii Victor și Rotari Ion care (are încheiat la data de 15 iulie 2021 contract de prestări servicii cu ÎCS "Blue Eyes" SRL) montori a țevilor de canalizare și pe Guzun Gheorghe specialist în servicii tehnico-sanitare care activează în baza patentei seria ***** valabila până la *****. Din declarația dumnealui persoanele sus indicate deja montaseră anterior aproximativ 60 metri de țeavă de canalizare cu diametrul 160 cm și pe data de 15 iulie 2021, urmau să finiseze ultima etapa. Guzun Gheorghe după indicația responsabilului de șantier Gulpi Andrei, în dimineața zilei de 15 iulie 2021 a început curățarea fântânilor și sistemului de canalizare anterior instalat în partea de jos a șantierului. Tractoristul-mașinist Luchian Gheorghe primise sarcina de la Gulpi Andrei. să înceapă săpatul de la fântâna de la intrarea pe șantier unde era necesar conectarea la sistemul central de canalizare. Aproximativ în jurul*

orelor 9:30, la adâncimea de 1.5-2 metri excavatorul a rupt țeava de apeduct care nu era indicată în proiectul de execuție și groapa săpată s-a umplut cu apă. A fost solicitat serviciul Apă-Canal Chișinău care a deconectat apa de la sistem central și a înlăturat defecțiunea, în jurul orelor 14:00 excavatorul a început săpatul mai departe aproximativ la adâncimea de 4.5-5 metri a fost săpată groapa lângă fântâna de branșare unde era cota de conectare. Deoarece lucrul pe șantier la orele 10:00 a fost întrerupt din cauza defecțiunii la rețeaua de apeduct, Rotari Ion care lucra împreună cu Evtodii Victor a plecat în r. Ialoveni la alt obiect să nu piardă timpul. Din montori la fața locului rămase numai Evtodii Victor, care din spusele lui Luchian Gh. a primit indicația de la responsabilul de efectuarea lucrărilor Gulpi Andrei să coboare jos în tranșeul cu adâncimea de 5 metri pentru a perfora existentă a canalizației și a branșa țeava ce vine din interiorul șantierului la sistemul central. După ce a coborât și a început lucrările de perforare, la un moment dat din excavator Luchian Gh. a văzut ca pământul încet începe a se surpa, a strigat la Evtodii Victor să iasă din tranșeu, dar acesta nu a reușit și a fost acoperit în urma surpării cu aproximativ 3 metri de pământ. Imediat Luchian a strigat la toți să vină în ajutor pentru al scoate din groapa cu malurile surpate. Gulpi Andrei a apelat serviciul 112 și a comunicat cele întâmplate, la fața locului a sosit serviciul de salvatori care și l-au scos de sub pământ pe Evtodii Victor. Medicii sosiți la fața locului au încercat timp de 30 minute resuscitarea, care l-au și transportat pe accidentat la IMSP Spitalul de Urgență. Totodată în urma cercetării s-a mai constatat că: nu a fost organizat suficient procesul lucrărilor de excavație și săpare a pământului. Înainte de admiterea personalului muncitor în gropi sau șanțuri cu adâncimea mai mare de 1,3 m, trebuie verificată stabilitatea pereților tuluzului sau a sprijinirilor. În cazul când în apropierea săpăturii se găsesc utilaje și mecanisme care produc vibrații în timpul funcționării trebuie să fie luate măsuri suplimentare împotriva surpării pereților săpăturii. Este interzisă așezarea stivelor de materiale de-a lungul marginii de sus a gropii sau șanțului la o distanță mai mică de 0,75 m de la margine. În cazul cînd în apropierea săpăturii se găsesc utilaje și mecanisme care produc vibrații în timpul funcționării trebuie să fie luate măsuri suplimentare împotriva surpării pereților săpăturii. Executarea săpăturilor în gropi, șanțuri largi etc, trebuie să se facă cu formarea de maluri la unghiul taluzurilor naturale sau cu sprijinirea respectivă a pereților. Se interzice săparea fără sprijiniri a terenurilor cu umiditatea sporită, nisipoase, nisipo-argiloase. Sprijinirea săpăturilor pentru fundații și a șanțurilor cu adâncimea până la 5 m, trebuie să se execute cu elemente de inventar în conformitate cu prevederile proiectului de execuție a lucrărilor. Dirigintele de șantier al ÎCS ”Blue Eyes” SRL, Gulpi Andrei insuficient a organizat procesul lucrărilor de excavație a pământului, nefiind luate măsurile corespunzătoare pentru a preveni riscurile de îngropare prin surparea terenului, cu ajutorul unor sprijine, taluzuri sau altor mijloace corespunzătoare, în nemijlocita apropiere de zona periculoasă (și anume zona eventualelor surpări de teren). Clasificarea circumstanțelor care au condus la producerea accidentului căderea, prăbușirea de materiale și obiecte; Cauzele producerii accidentului dependente de: executant Lipsesc; mijloace de producție Lipsesc; sarcina de muncă Controlul insuficient privind respectarea normelor și cerințelor de securitate si sănătate în muncă mediul de muncă Lipsesc; Diagnoza

*vătămării organismului Asfixie mecanică a compresiei toraco-abdominale; Persoanele care au încălcat prevederile actelor legislative şi altor acte normative din domeniul muncii; Persoanele care au încălcat prevederile actelor legislative şi altor acte normative din domeniul securităţii şi sănătăţii în muncă: Gulpi Andrei diriginte de şantier la ÎCS "Blue Eyes" SRL, care insuficient a organizat lucrările de săpare şi excavaţie a pământului, nefiind luate măsurile corespunzătoare pentru a preveni riscurile de îngropare prin surparea terenului, cu ajutorul unor sprijine, taluzuri sau altor mijloace corespunzătoare care au dus la prăbuşirea malurilor, care ulterior l-a admis pe lucrătorul Evtodii Victor la efectuarea lucrărilor, în nemijlocita apropiere de zona periculoasă (şi anume în zona eventualelor surpări da teren), prin ce a încălcat prevederile pct. 135 din Capitolul II, Secţiunea a 10-a la Hotărârea Guvernului nr. 80 din 09.02.2014 "Privind cerinţele minime de securitate si sănătate pentru şantierele temporare sau mobile" şi cerinţele pct. 10 subpct. 1 şi 2. Extras din Hotărârea Guvernului nr. 80 din 09 februarie 2014 "Privind cerinţele minime de securitate si sănătate pentru şantierele temporare sau mobile" Capitolul II, Posturi de lucru pe şantiere, în exteriorul încăperilor Secţiunea a 10-a. Excavaţii, sonde, lucrări subterane, tuneluri, terasamente Pct. 135. În cazul excavaţiilor, sondelor, lucrărilor subterane sau tunelurilor, trebuie luate măsurile corespunzătoare: pentru a preveni riscurile de îngropare prin surparea terenului, cu ajutorul unor sprijine, taluzuri sau altor mijloace corespunzătoare. Acest proces-verbal nr. C-2021-PVA-101 urma de fi anulat în tot a unui act administrativ individual defavorabil ilegal sau nul din următoarele motive: Procură nr. 6 din 1 iunie 2021, prin prezenta procură ÎCS "Blue Eyes" SRL în persoana administratorului AL RBEAE HASSAN ALI JODA, care activează în baza Statutului, îi acordă dlui Gulpi Andrei, angajat la ÎCS "Blue Eyes" SRL în funcţia de diriginte de şantier, dreptul de a reprezenta interesele ÎCS "Blue Eyes" SRL în faţa organelor Administraţiei Publice Centrale şi Administraţiei Publice Locale, inclusiv în faţa agenţilor constatatori, Agenţiei Servicii Publice, Agenţia Proprietăţii publice şi în faţa întreprinderilor şi organizaţiilor de drept privat. Gulpi Andrei este în drept să angajeze personalul necesar pentru executarea lucrărilor de construcţie, de a semna contracte de antrepriza sau de prestări servicii/lucrări cu persoanele fizice şi juridice din numele ÎCS "Blue Eyes" SRL. Această procură nu i s-a adus la cunoştinţă din perioadă emisă până în anul 2024, nu-i autentificată de notar, nu are cunoştinţă în domeniu jurisprudenţei şi nici nu a emis, n-a scris contracte de antrepriza sau de prestări servicii/lucrări cu persoanele fizice şi juridice. Contract de prestări servicii din 1 iulie 2021 ÎCS "Blue Eyes" SRL, IDNO *****, în persoana şefului de şantier, dlui Gulpi Andrei care activează în baza procurii nr. 1 din 01 februarie 2021, denumit în continuare Beneficiar şi dl. Rotari Ion, denumit în continuare Prestator, au încheiat prezentul contract de prestări servicii în următoarele condiţii asupra cărora au convenit. Obiectul contractului 1.1. Prestatorul se obligă în decurs de 21 zile calendaristice din data semnării contractului să execute lucrările de săpare a traseului pentru instalarea reţelelor exterioare de alimentare cu apă şi canalizare pe adresa ***** conform proiectului aprobat (lungime - 12 m, adâncimea - 4,5 m, lăţimea - 2 m), iar Beneficiarul să primească lucrările executate în primire şi să le achite în condiţiile prezentului Contract. Drepturile şi obligaţiile beneficiarului. Beneficiarul este obligat să pună la dispoziţia Prestatorului documentaţia de*

proiect privind cerințele tehnice fața de traseul pentru instalarea rețelelor exterioare (lungimea, adâncimea, lățimea, amplasamentul). Beneficiarul este obligat să primească lucrările executate conform Actului de primire-predare și să achite lucrările executate conform p. 4.1. Drepturile și obligațiunile Prestatorului: Prestatorul este obligat să execute lucrările promise în decurs de 21 zile lucrătoare cu forțele proprii sau atrăgând la executarea lucrărilor terțe persoane, la decizia sa și din contul propriu, respectând normele ecologice, securității în munca și anti incendiare. 3.2. Prestatorul executa lucrările utilizând utilaj pentru săpare a Beneficiarului. 3.3. Prestatorul la executarea lucrărilor de săpare este obligat să păstreze, evitând deteriorarea rețelelor de apeduct si canalizare existente. 4.1. Beneficiarul achită Prestatorului 10000 lei la finisarea lucrărilor, dar nu mai târziu de 5 zile după semnarea Actului de predare-primire. Contractul redat mai sus, i-a fost adus la cunoștință sub semnătură de către un jurist din partea ÎCS "Blue Eyes" SRL după data de 15 iulie 2021 nefiind cunoscut de conținutul acestui contract și nici nu i s-a oferit copia și/sau originalul acestui contract. Acest contract nu poate fi încheiat în luna iulie 2021 deoarece reclamantul nu a activat la ÎCS "Blue Eyes" SRL, se confirmă prin Extras din cont emis de către intervenient principal. Astfel nefiind jurist, nefiind atestat în domeniul alimentării cu apă și canalizare potrivit informației din 29 ianuarie 2024, contractul reclamantul l-a semnat. Iar din explicațiile lui Rotari Ion (verso), redate în materialele intervenientului accesoriu, următoarele: întrebare – "Când ai primit contractul de prestări servicii până la accident sau după data de 15.07.21?" Răspuns: "După, asta m-am întîlnit cu o doamnă numele nu-l cunosc si mi-a dat contractul de prestări servicii." Procura nr. 1 din 1 februarie 2021 nu i s-a adus la cunoștință de la momentul emiterii și până la montul actual, lipsește în materialele intervenientului accesoriu. Procura eliberată pentru încheierea de acte juridice în formă autentică trebuie să fie autentificată notarial, în baza al. 2 art. 374 CC. Este interzisă încheierea prin reprezentant a actului juridic care, după natura lui, urmează a fi încheiat nemijlocit de persoana contractantă sau a cărui încheiere prin reprezentant este interzisă expres de lege, potrivit al. 5 art. 362 CC. Astfel, la declararea nulității pentru viciu de consimțământ a actului juridic încheiat de reprezentant, se are în vedere doar consimțământul acestuia, conform al. 1 art.365 CC. Iar acordarea împuternicirilor se efectuează prin exprimarea voinței față de persoana care se împuternicește sau față de terț în a cărui privință va avea loc reprezentarea, potrivit al. 1 art.366 CC. Condiția poate să depindă de un eveniment survenit, însă deocamdată necunoscut părților, în temeiul al. 2 art. 347 CC. Conform art. 348 CC, este supusă nulității condiția care contravine dispozițiilor legale imperative, ordinii publice sau bunelor moravuri, precum și condiția a cărei îndeplinire este imposibilă, cu excepția cazului cînd ea a fost stipulată pentru situația cînd ea devine posibilă. Efectul juridic care depinde de o astfel de condiție este de asemenea supus nulității. Art. 327 CC (1) Actul juridic este nul dacă nulitatea sancționează încălcarea unei dispoziții legale prin care se ocrotește un interes general (nulitate absolută). (2) Actul juridic este anulabil dacă nulitatea sancționează încălcarea unei dispoziții legale prin care se ocrotește un interes particular (nulitate relativă). (3) în cazul în care natura nulității nu este prevăzută expres și nici natura interesului ocrotit nu reiese în chip neîndoielnic, actul juridic este anulabil. Art. 331 CC (1) Actul juridic nul se consideră, cu efect

retroactiv, că nu a produs niciun efect juridic din momentul încheierii. (2) Actul juridic anulabil este valabil pînă la declararea acestei nulități de către instanța de judecată, însă, odată anulat, se consideră, cu efect retroactiv, că nu a produs niciun efect juridic din momentul încheierii. Art. 341 CC (1) Actul juridic a cărui încheiere a fost determinată de comportamentul dolosiv sau viclean al uneia din părți poate fi declarat nul de instanța de judecată chiar și în cazul în care autorul dolului estima că actul juridic este avantajos pentru cealaltă parte. (2) Dacă una dintre părți trece sub tăcere anumite împrejurări la a căror dezvăluire cealaltă parte nu ar mai fi încheiat actul juridic, anularea actului juridic poate fi cerută numai în cazul în care, în baza principiului bunei-credințe, se putea aștepta ca cealaltă parte să dezvăluie aceste împrejurări.(3) Actul juridic este anulabil și atunci cînd dolul provine de la reprezentantul, prepusul ori gerantul afacerilor celeilalte părți. Art. 346 CC ce prevede că (1) Partea care are dreptul de a cere anularea actului juridic pe motiv de doi poate cere repararea prejudiciului cauzat prin aceasta, chiar dacă dreptul de a cere anularea s-a prescris extinctiv sau dacă ea a confirmat actul juridic anulabil, cu condiția că cealaltă parte a actului juridic cunoștea sau trebuia, în mod rezonabil, să cunoască temeiul nulității la momentul încheierii acestuia. (2) în cazul prevăzut la alin.(l), în completare se aplică dispozițiile legale privind plata despăgubirilor în caz de neexecutare a obligațiilor. (3) Drepturile prevăzute de lege ale părții afectate de doi nu pot fi excluse sau limitate prin act juridic, sub sancțiunea nulității absolute.(5) Dacă victima dolului are, pe baza acestei împrejurări, atît drepturi întemeiate pe dispozițiile prezentului capitol, cît și drepturi întemeiate pe neexecutarea obligațiilor rezultate din actul juridic, ea poate alege categoria de drepturi la care recurge. Art. 333 CC (1) în cazul în care un act juridic este nul sau anulat, total ori parțial, o parte poate cere de la cealaltă parte repararea prejudiciului suportat din cauza nulității dacă sînt întrunite cumulativ următoarele condiții: a) partea prejudiciată nu a cunoscut și nici nu trebuia, în mod rezonabil, să cunoască temeiul nulității la momentul suportării prejudiciului; b) cealaltă parte a cunoscut sau trebuia, în mod rezonabil, să cunoască temeiul nulității; c) încâlcind cerințele bunei-credințe, cealaltă parte a lăsat partea prejudiciată să acționeze într-un mod care a cauzat prejudiciul. (2) Prejudiciul supus despăgubirii reprezintă suma de bani care va repune partea prejudiciată, în măsura maximă posibilă, în situația în care ea s-ar fi aflat dacă actul juridic nu se încheia sau dacă clauza lovită de nulitate nu se includea în actul juridic. în special, se vor despăgubi cheltuielile suportate de către partea prejudiciată cu ocazia încheierii actului juridic și în vederea pregătirii pentru executarea obligațiilor prevăzute de act. (3) Cu toate acestea, despăgubirile nu acoperă profitul pe care partea prejudiciată îl aștepta de la executarea obligațiilor prevăzute de act. în cazul în care cealaltă parte a acționat cu intenție sau culpă gravă, despăgubirile vor acoperi și ratarea de către partea prejudiciată a oportunității rezonabile de a încheia un act juridic cu un terț.(4) Dacă sînt întrunite condițiile răspunderii prevăzute de prezentul articol, partea prejudiciată nu este decăzută din dreptul de a cere despăgubiri doar pentru că este cea care a invocat nulitatea.(5) în cazul în care nulitatea se întemeiază pe faptul că o clauză este abuzivă, partea prejudiciată poate cere despăgubiri conform prezentului articol chiar dacă cunoștea ori trebuia, în mod rezonabil, să cunoască temeiul nulității la data încheierii actului juridic."

Inspectoratul de Stat al Muncii a formulat **referință** aferentă acțiunii de contencios administrativ, menționând că consideră întemeiată concluzia consemnată în procesul-verbal contestat. *(f.d.34-35)*

CNAS a formulat **referință/poziție** pe marginea acțiunii de contencios administrativ deduse judecății *(f.d. 36-37)*

Pe parcursul derulării procesului au fost atrași în calitate de terți – Evtodii Ghenadii, Evtodii Maria și Pînzari Alina.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) emisă la 27 octombrie 2025, s-a respins cererea de suspendare a procesului formulată de avocatul Chiriac Cristin, în interesele reclamantului Gulpi Andrei, în temeiul art. 261 lit. h) din Codul de procedură civilă, coroborat cu art. 195 din Codul administrativ, *(f.d.106-108)*.

În ședința de judecată reclamantul Gulpi Andrei și reprezentantul acestuia avocatul Chiriac Cristin nu s-au prezentat deși au fost citați în mod legal despre data, locul și ora derulării procesului judiciar, în virtutea art. 218 lit. d) din Codul administrativ, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa acestora.

În ședința de judecată ISM nu s-a prezentat deși a fost citat în mod legal despre data, locul și ora derulării procesului judiciar, în virtutea art. 218 lit. d) din Codul administrativ, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în absență.

În ședința de judecată reprezentantul terților Evtodii Ghenadii, Evtodii Maria și Pînzari Alina, avocatul Codreanu Dumitru, a pledat pentru respingerea acțiunii.

În ședința de judecată CNAS și ÎCS ”Blue Eyes” SRL, nu s-au prezentat deși au fost citați în mod legal despre data, locul și ora derulării procesului judiciar, în virtutea art. 218 lit. d) din Codul administrativ, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în absență.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind poziția participanților prezenți la proces, analizând piesele dosarului prin prisma rigorilor art. 130 din Codul de procedură civilă prin coraportare la prevederile legale ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de judecată ajunge la concluzia că acțiunea dedusă judecății este admisibilă însă neîntemeiată și urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

Conform **art. 22 din Codul administrativ**, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

În concordanță cu **art. 93 din Codul administrativ**, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform **art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ**, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere.

În acord cu **art. 194 alin. (1) din Codul administrativ**, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

În conformitate cu **art. 195 din Codul administrativ**, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169-171.

Conform **art. 219 din Codul administrativ**, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

În conformitate cu **art. 225 din Codul administrativ**, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) și-a exercitat dreptul discreționar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;

d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Conform **art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă**, circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform **art. 121 din Codul de procedură civilă**, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar **art. 122 din Codul de procedură civilă** prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

Admisibilitatea acțiunii de contencios administrativ.

1. Revendicările părții reclamante se circumscriu acțiunii în acțiunii în contestare (art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ și art. 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ) care sunt susceptibile examinării de către instanțele de contencios administrativ. Or, partea reclamantă pretinde anularea procesului-verbal privind cercetarea accidentului de muncă mortal, fiind act administrativ individual defavorabil reclamantului în accepțiunea art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ.

2. Competența jurisdicțională materială și teritorială aparține Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani).

3. Partea reclamantă a formulat cerere prealabilă la data de 19 aprilie 2024, înregistrată la ISM cu nr. 1805 pentru tranșarea extrajudiciară a litigiului, or în temeiul art. 208 alin. (1) din Codul administrativ, până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă.

4. Corelând momentul formulării cererii prealabile prin prisma termenului stabilit de lege pentru soluționarea acesteia, cu data înaintării acțiunii în judecată, se atestă încadrarea în interiorul termenului legal.

5. Partea reclamantă a invocat un drept subiectiv vătămat recunoscut de lege.

6. Nu există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; nu există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; la aceeași sau la altă instanță de judecată nu se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept. La fel, acțiunea de contencios administrativ corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și a fost depusă de o persoană împuternicită.

În această ordine de idei, instanța constată cu certitudine că partea reclamantă a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni prevăzute la art. 207 din Codul administrativ.

Raționamentele instanței de judecată.

Instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Din interpretarea art. 6 din Convenția europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza *Albină c/România, Hotărâre din 28 aprilie 2005, § 33*).

Articolul 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului, obligă instanţele să-şi motiveze deciziile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând instanţelor să ofere un răspuns

detaliat la fiecare argument (a se vedea *Van de Hurk c. Olandei, 19 aprilie 1994, §§ 59 şi 61, Seria A nr. 288, şi Burg c. Franţei (dec.), nr. 34763/02, CEDO 2003-II*). Întinderea obligaţiei de a-şi motiva deciziile poate varia în conformitate cu natura deciziei şi trebuie determinată în lumina circumstanţelor cauzei (a se vedea *Ruiz Torija c. Spaniei şi Hiro Balani c. Spaniei, 9 decembrie 1994, Series A nr. 303-A şi 303-B, § 29 şi, respectiv, § 27; şi Helle c. Finlandei, 19 decembrie 1997, § 55, Rapoarte privind hotărîrile şi deciziile 1997-VIII*).

De altfel, instanţa de judecată nu poate exclude un argument sau o circumstanţă pretinsă de o parte care în opinia sa este determinantă şi confirmă poziţia sa, fără a o aprecia prin prisma temeiniciei, pertinenței litigiului în raport cu situaţia de fapt. Or, respectarea principiului egalităţii în faţa legii şi a justiţiei, precum şi dreptul părţilor de a fi auzite, reprezintă un aspect inerent respectării dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 § 1 al Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale.

În plus, principiul *jura novit curia*, aplicabil la judecarea litigiilor enunţă că judecătorul trebuie să aplice acel text de lege care corespunde situaţiei de fapt calificate juridic de către parte, în măsura în care situaţia de fapt respectivă este confirmată de probele administrate în cauză.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului reiterează că efectul articolului 6 § 1 din Convenţie este, *inter alia*, de a plasa un „tribunal" sub o obligaţie de a efectua o examinare adecvată a declarațiilor, argumentelor şi probelor, fără a prejudicia evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa.

Totodată instanța învederează jurisprudența Curţii Europene a Drepturilor Omului, care statuează că întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum şi de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale şi de practicile diferite privind prezentarea şi redactarea sentințelor şi hotărârilor în diferite state (*Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61*).

Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (*Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60*). Or, conform regulilor unui proces echitabil, pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, instanţa are obligaţia să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt identificate spre apreciere şi să nu să se limiteze doar la însușirea motivelor şi concluziilor date de participanții procesului.

Comisia Europeană în anul 2006 prin Compendiul de «cele mai bune practici» privind managementul timpului în cazul procedurilor judiciare (Strasbourg, 8 decembrie 2006, CEPEJ(2006)13) [6], a stabilit că, „Judecătorii joacă rolul unui "terţ imparţial" în procesul de soluţionare a unui conflict.

Noţiunea de "act administrativ" este definită atât în legislația autohtonă, cât şi în Rezoluţia (77) Cu privire la protecţia individului faţă de actele autorităţilor administrative, adoptată de Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997. În accepțiunea

reglementărilor enunțate, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voinţă, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorităţi publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorităţii publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertăţile sau interesele persoanelor fizice sau juridice şi care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Controlul judiciar exercitat asupra administraţiei publice dispune de câteva trăsături distincte: este exercitat de către instanţa judecătorească care este independentă sub aspect organizaţional şi funcţional faţă de subiectul controlat; prin intermediul controlului se exercită funcţia instanţei de judecată (justiţiei) în calitatea sa de putere independentă din sistemul frânelor şi contrabalanţelor, care constituie o garanţie a legalităţii şi a contracarării abuzurilor de putere din partea autorităţilor executive; se realizează în cadrul procesului judiciar reglementat de normele juridice procesuale; un cerc de subiecţi speciali ai acestor raporturi juridice; existenţa unui litigiu de drept public în calitate de temei al activităţii de control judiciar; controlul judiciar urmăreşte realizarea a două scopuri: pe de o parte, asigurarea protecţiei drepturilor şi intereselor legale ale persoanelor fizice şi juridice, adică a interesului particular, pe de altă parte, neadmiterea excesului de putere din partea executivului, adică a interesului public; activitatea instanţelor de control asupra autorităţilor administraţiei publice este limitată de următoarele condiţii: temei al exercitării acestuia serveşte doar depunerea unei cereri din partea persoanelor interesate, adică controlul judiciar este mijlocit sau pasiv; obiect al activităţii de control îl constituie doar respectarea de către subiect a cerinţelor legalităţii, dar nu şi ale oportunităţii.

Potrivit materialului probator, instanța deduce că din data de 01 iunie 2021 Gulpi Andrei a fost angajat în funcția de inginer construcții civile, industriale și agricole la ÎCS ”Blue Eyes” SRL. *(Dosar administrativ fila 41)*

Prin procura nr. 6 din 01 iunie 2021, administratorul ÎCS ”Blue Eyes” SRL, Al Rbeae Hassan Ali Joda i-a acordat lui Gulpi Andrei dreptul de a reprezenta interesele ÎCS ”Blue Eyes” SRL în fața organelor Administrației Publice Centrale și Administrației Publice Locale, inclusiv în fața agenților constatatori, Agenției Servicii Publice, Agenției Proprietății Publice și în fața întreprinderilor și organizațiilor de drept privat. Gulpi Andrei este în drept să angajeze personalul necesar pentru executarea lucrărilor de construcției, de a semna contracte de antrepriză sau de prestări servicii/lucrări cu persoanele fizice și juridice în numele ÎCS ”Blue Eyes” SRL, pe un termen de 3 ani. *(Dosar administrativ fila 42)*

Conform contractului de prestări servicii, încheiat la 01 iulie 2021 între ÎCS ”Blue Eyes” SRL, în persoana șefului de șantier Gulpi Andrei, denumit în continuare ”Beneficiar” și Rotari Ion, denumit în continuare ”Prestator”, prestatorul s-a obligat în decurs de 21 de zile calendaristice din data semnării contractului, să execute lucrările de săpare a traseului pentru instalarea rețelelor exterioare de alimentare cu apă și canalizare pe adresa: *****, conform proiectului aprobat (lungime – 1,2 m, adâncime – 4,5 m, lățimea – 2 m), iar beneficiarul să primească lucrările executate în primire și să le achite în condițiile prezentului contract. *(Dosar administrativ fila 43-44)*

La data de 26 august 2021, ISM a întocmit procesul-verbal nr. C-2021-PVA-101 privind cercetarea accidentului de muncă mortal, prin care s-a stabilit că la data de 15 iulie 2021, în jurul orei 15:30 a avut loc accident de muncă mortal în privința lui Eftodii Victor, prin surparea terenului în timpul efectuării lucrurilor de săpare cu excavatorul tranșeului de apeduct și canalizare, pe șantierul situat în com. *****.

La pct. 6 din procesul-verbal menționat supra, la compartimentul ”Persoanele care au încălcat prevederile actelor legislative și altor acte normative din domeniul securității și sănătății în muncă” este indicat: 1) Gulpi Andrei, diriginte de șantier la ÎCS ”Blue Eyes” SRL, care insuficient a organizat lucrările de săpare și excavație a pământului, nefiind luate măsurile corespunzătoare pentru a preveni riscurile de îngropare prin surparea terenului cu ajutorul unor sprijine, talazuri sau altor mijloace corespunzătoare care au dus la prăbușirea malurilor, ulterior l-a admis pe Eftodii Victor la efectuarea lucrărilor, în nemijlocita apropiere de zona periculoasă (și anume în zona eventualelor surpări de teren) prin ce a încălcat prevederile pct. 135 din Capitolul II, Secțiunea a 10-a la Hotărârea Guvernului nr. 80 din 09 februarie 2014 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru șantierele temporare sau mobile, și cerințele pct. 10 subct. 1 și 2.

Dezacordul reclamantului Gulpi Andrei cu procesul-verbal nr. C-2021-PVA-101 din 26 august 2021 privind cercetarea accidentului de muncă mortal, l-a determinat să-l conteste prejudiciar la autoritatea publică emitentă și ulterior a sesizat instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată.

În debut, conform **art. 1 alin. (2) din Legea privind Inspectoratul de Stat al Muncii,** Inspectoratul de Stat al Muncii exercită controlul de stat privind respectarea prevederilor actelor normative în domeniul muncii şi al securităţii şi sănătăţii în muncă în cadrul tuturor întreprinderilor, instituţiilor şi organizaţiilor, indiferent de tipul de proprietate şi forma juridică de organizare, de către angajatorii care angajează lucrători, precum şi în cadrul autorităţilor administraţiei publice centrale şi locale. Controlul în cauză este exercitat în orice loc în care se desfăşoară activitatea sau în legătură cu care există suspiciuni rezonabile privind desfăşurarea acesteia.

În conformitate cu **art. 3 din Legea privind Inspectoratul de Stat al Muncii,** obiectivele Inspectoratului de Stat al Muncii sînt următoarele: a) asigurarea aplicării dispoziţiilor actelor legislative şi ale altor acte normative referitoare la condiţiile de muncă şi la protecţia salariaţilor în exercitarea atribuţiilor lor; b) difuzarea informaţiilor despre cele mai eficace mijloace de respectare a legislaţiei muncii, securităţii şi sănătăţii în muncă; c) informarea Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale despre deficienţele legate de aplicarea legislaţiei muncii, securităţii şi sănătăţii în muncă.

Esențiale speței sunt următoarele prevederi ale **Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1361 din 22 decembrie 2005** (în vigoare la data producerii accidentului de muncă):

Pct. 3 din Regulament, prin accident de muncă se înţelege un eveniment care a produs vătămarea violentă a organismului salariatului (leziune, stres psihologic, electrocutare, arsură,

degerare, asfixiere, intoxicaţie acută, leziuni corporale provocate de insecte şi animale, de calamităţi naturale etc.), ca urmare a acţiunii unui factor de risc (însuşire, stare, proces, fenomen, comportament) propriu unui element al sistemului de muncă (executant, sarcini de muncă, mijloace de producţie, mediu de muncă) şi care a condus la pierderea temporară sau permanentă a capacităţii de muncă ori la decesul salariatului, survenit:

a) în timpul îndeplinirii sarcinii de muncă sau obligaţiilor de serviciu;

b) înainte de începerea sau după încetarea lucrului, cînd salariatul se deplasează de la intrarea în incinta întreprinderii, instituţiei, organizaţiei (în continuare - unitate) pînă la locul de muncă şi invers, îşi schimbă îmbrăcămintea personală, echipamentul individual de protecţie şi de lucru şi invers, preia sau predă locul de muncă şi mijloacele de producţie;

c) în timpul pauzelor stabilite, cînd salariatul se află pe teritoriul unităţii sau la locul său de muncă, precum şi în timpul frecventării încăperilor sanitaro-igienice sau auxiliare;

d) în timpul deplasării de la domiciliu la lucru şi invers, cu transportul oferit de unitate, în modul stabilit, precum şi în timpul îmbarcării sau debarcării din acest mijloc de transport;

e) în timpul deplasării de la unitatea în care este încadrat salariatul, pînă la locul de muncă, organizat în afara teritoriului unităţii, sau pînă la o altă unitate, şi invers, pentru îndeplinirea unei sarcini de muncă sau a obligaţiilor de serviciu, în timpul util pentru aceasta şi pe traseul stabilit al deplasării, indiferent de modul de deplasare sau mijlocul de transport utilizat;

f) în cadrul participării la acţiuni culturale, sportive sau la alte activităţi organizate de unitate în baza ordinului sau dispoziţiei emise de angajator;

g) în cadrul acţiunii întreprinse din proprie iniţiativă pentru prevenirea sau înlăturarea unui pericol ori pentru salvarea altui salariat de la un pericol în circumstanţele specificate la literele a),b),c),d) şi f) ale prezentului punct;

h) în timpul instruirii de producţie sau practicii profesionale în bază de contract încheiat între angajator şi instituţia de învăţămînt, între angajator, elevi şi studenţi.

Pct. 5 din Regulament, accidentele de muncă şi accidentele în afara muncii (în continuare - accidente) se divizează în trei tipuri:

a) accident care produce incapacitate temporară de muncă - eveniment ce a provocat pierderea parţială sau totală de către salariat a capacităţii de muncă pentru un interval de timp de cel puţin o zi, cu caracter reversibil după terminarea tratamentului medical, confirmată de instituţia medicală în modul stabilit;

b) accident grav - eveniment care a provocat vătămarea gravă a organismului salariatului, confirmată de instituţia medicală în modul stabilit;

c) accident mortal - eveniment care a cauzat, imediat sau după un anumit interval de timp de la producerea lui, decesul salariatului, confirmat de instituţia de expertiză medico-legală în modul stabilit.

Pct. 7 din Regulament, fiecare accidentat sau martor ocular este obligat să anunţe imediat despre accidentul produs conducătorul său direct sau oricare conducător superior al acestuia şi să acorde, după caz, primul ajutor.

Pct. 8 din Regulament, conducătorul, fiind anunţat despre accident: va organiza acordarea ajutorului medical accidentatului şi, dacă va fi necesar, îl va transporta la o instituţie medicală de la care va solicita certificatul medical cu privire la caracterul vătămării violente a organismului acestuia; va evacua, după caz, personalul de la locul accidentului; va informa angajatorul despre accidentul produs; va menţine neschimbată situaţia reală, în care s-a produs accidentul, pînă la primirea acordului persoanelor care efectuează cercetarea, cu excepţia cazurilor în care menţinerea acestei situaţii ar provoca alte accidente ori ar periclita viaţa sau sănătatea altor persoane. În cazul în care se impune modificarea situaţiei reale, în care s-a produs accidentul, în prealabil se vor face fotografii şi scheme ale locului unde s-a produs accidentul, se vor aduna probe, materiale ce pot furniza informaţii despre accidentul produs, pentru a fi predate persoanelor care efectuează cercetarea.

Pct. 9 din Regulament, angajatorul va comunica imediat (prin telefon sau prin orice alt mijloc de comunicare) despre producerea accidentelor suferite de salariați Inspectoratului de Stat al Muncii, Casei Naționale de Asigurări Sociale și, după caz, organului ierarhic superior, organului sindical de ramură sau interramural, Agenției Naționale pentru Sănătate Publică (în cazurile de intoxicație acută). În cazul producerii accidentelor grave și/sau mortale, angajatorul este obligat să asigure accesul inspectorului de muncă la locul producerii accidentului și suplimentar să informeze subdiviziunea teritorială a poliţiei în a cărei rază s-a produs accidentul. În toate cazurile în care Inspectoratul de Stat al Muncii a aflat despre producerea unui accident, acesta are obligaţia să se autosesizeze.

Pct. 13 și 14 din Regulament, scopul cercetării accidentelor de muncă constă în clasificarea lor, determinarea circumstanţelor, cauzelor şi încălcărilor actelor normative şi altor reglementări ce au condus la accidentarea salariaţilor, stabilirea persoanelor care au încălcat prevederile actelor normative şi a măsurilor corespunzătoare întru prevenirea unor asemenea evenimente.

Accidentele grave şi mortale produse la locul de muncă se cercetează de inspectorii de muncă din cadrul autorității competente în domeniul siguranței ocupaționale, iar cele cu incapacitate temporară de muncă – de comisia angajatorului. În cazul în care angajatorul nu are posibilitatea de a constitui o comisie de cercetare a accidentului, acesta va fi cercetat de Inspectoratul de Stat al Muncii.

Pct. 26 din Regulament, accidentele grave şi mortale vor fi cercetate de către Inspectoratul de Stat al Muncii, care va desemna inspectorii de muncă ce vor efectua cercetarea accidentelor fără a se preta influenţelor de orice fel.

Pct. 29 și pct. 30 lit. a) din Regulament, de la data emiterii dispoziţiei de cercetare a accidentului, inspectorul de muncă va întocmi şi va semna, în termen de cel mult 30 zile (cu excepţia cazurilor care necesită expertize tehnice, situaţiilor în care Inspectoratul de Stat al Muncii poate prelungi termenul pînă la obţinerea documentelor necesare şi rezultatelor expertizelor), procesul-verbal de cercetare (conform anexei nr.2 la prezentul Regulament) pe blancheta cu antet a autorităţii competente în domeniul siguranţei ocupaţionale respectiv.

Cercetarea accidentelor se va finaliza cu întocmirea dosarului de cercetare care va cuprinde:

a) procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă (în cazul accidentelor colective, procesul-verbal se va întocmi pentru fiecare accidentat).

Legea securităţii şi sănătăţii în muncă, definește următoarele noțiuni:

angajator – orice persoană fizică sau juridică care poartă răspundere pentru unitatea respectivă şi care este titularul raporturilor de muncă cu unul sau cu mai mulţi lucrători;

echipament de lucru – orice maşină, aparat, unealtă sau instalaţie folosită la locul de muncă;

echipament individual de protecţie – orice echipament destinat să fie purtat sau ţinut de lucrător pentru a-l proteja împotriva unuia sau mai multor riscuri ce ar putea să-i pună în pericol securitatea şi sănătatea la locul de muncă, precum şi orice supliment sau accesoriu proiectat în acest scop;

loc de muncă – loc destinat pentru organizarea şi desfăşurarea diferitor genuri de activitate, precum şi pentru plasarea posturilor de lucru în clădirile, edificiile, spaţiile închise sau deschise, terenurile, bazinele acvatice ale unităţii şi în orice alt loc din interiorul sau exteriorul unităţii la care lucrătorul are acces în timpul şi pentru executarea sarcinilor sale de lucru, inclusiv locurile pentru prestarea muncii de la distanţă, precum şi pentru prestarea muncii de către un lucrător independent;

lucrător – orice persoană fizică care exercită, pentru sau sub autoritatea unui angajator, activităţi reale şi efective în schimbul unei remuneraţii, indiferent de natura juridică, de durata sau de forma raportului dintre părţi

pericol de accidentare sau de îmbolnăvire profesională – sursă a unei posibile leziuni sau afectări a sănătăţii lucrătorului la locul de muncă;

prevenire – ansamblu de dispoziţii sau măsuri, adoptate ori planificate la toate etapele de lucru din unitate, pentru a preveni sau a reduce riscurile profesionale;

risc profesional (risc de accidentare sau de îmbolnăvire profesională) – combinaţie între probabilitatea şi gravitatea unei posibile leziuni sau afectări a sănătăţii într-o situaţie periculoasă;

securitate şi sănătate în muncă – ansamblu de activităţi, măsuri, procedee, mijloace, echipamente, instalaţii, aparate de măsură şi control pentru asigurarea celor mai bune condiţii de lucru, pentru apărarea vieţii, sănătăţii şi integrităţii fizice şi psihice a lucrătorilor.

Conform art. 9 alin. (1) din **Legea securităţii şi sănătăţii în muncă,** angajatorul este obligat să asigure securitatea şi sănătatea lucrătorilor sub toate aspectele ce ţin de activitatea desfăşurată.

În condițiile speței, instanța constată la data de 15 iulie 2021, dirigintele de șantier la ÎCS ”Blue Eyes” SRL, Gulpi Andrei nu a organizat suficient lucrările de săpare și excavație a pământului, nefiind luate măsurile corespunzătoare pentru a preveni riscurile de îngropare prin surparea terenului cu ajutorul unor sprijine, talazuri sau altor mijloace corespunzătoare care au dus la prăbușirea malurilor, ulterior l-a admis pe Eftodii Victor la efectuarea lucrărilor în nemijlocita apropiere de zona periculoasă (și anume în zona eventualelor surpări de teren) prin ce

a încălcat prevederile pct. 135 din Hotărârea Guvernului nr. 80 din 09 februarie 2014 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru șantierele temporare sau mobile, potrivit cărora: în cazul excavaţiilor, sondelor, lucrărilor subterane sau tunelurilor, trebuie luate măsuri corespunzătoare: pentru a preveni riscurile de îngropare prin surparea terenului, cu ajutorul unor sprijine, taluzuri sau altor mijloace corespunzătoare; pentru a preveni pericolele legate de căderea lucrătorilor, materialelor sau obiectelor, de iruperea apei; pentru a asigura o ventilaţie suficientă tuturor posturilor de lucru, astfel încît să se realizeze şi să se întreţină o atmosfera respirabilă care să nu fie periculoasă sau nocivă pentru sănătate; pentru a permite lucrătorilor de a se adăposti într-un loc sigur, în caz de incendiu, irupere a apei sau cădere a materialelor.

În cazul în care Gulpi Andrei, în funcția sa de diriginte de șantier la ÎCS ”Blue Eyes” SRL, evalua factorii de risc, respecta prevederile esențiale ale actelor legislative din domeniul securității şi sănătății în muncă, accidentul de muncă mortal putea fi evitat.

Sintetizând, instanța remarcă că inspectorul de muncă din cadrul ISM la cercetarea accidentului de muncă mortal, a respectat cu strictețe prevederile Legii securității și sănătății în muncă, Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1361 din 22 decembrie 2005 (în vigoare la data producerii accidentului de muncă) și a Hotărârii Guvernului nr. 80 din 09 februarie 2014 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru șantierele temporare sau mobile, întocmind procesul-verbal nr. C-2021-PVA-101 din 26 august 2021, motivat și argumentat.

În cadrul examinării cazului ISM a elucidat prompt, multilateral, exhaustiv şi obiectiv circumstanţele cazului, nefiind constatate circumstanţe care să excludă sau să exonereze de răspundere reclamantul pentru săvârşirea încălcărilor imputate.

În lumina sarcinii probațiunii reglementate de art. 93 din Codul administrativ, partea reclamantă a eșuat să demonteze actul administrativ contestat, prin prezentarea unor contraprobe și contraargumente consistente și plauzibile. Tezele de apărare ale reclamantului au fost rezumate la alegații declarative și scuze neplauzibile care au fost apreciate de instanță ca atare.

În concluzie, procesul-verbal nr. C-2021-PVA-101 din 26 august 2021 privind cercetarea accidentului de muncă mortal al ISM, este întemeiat și întocmit în conformitate cu prevederile legale, motive pentru anulare nu au fost identificate.

În conformitate cu prevederile art. 224-225 din Codul administrativ al Republicii Moldova, instanța de judecată

h o t ă r ă ș t e:

Se respinge ca neîntemeiată acțiunea de contencios administrativ înaintată de Gulpi Andrei împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, terți Casa Națională de Asigurări Sociale, Întreprinderea cu Capital Străin ”Blue Eyes” Societate cu Răspundere Limitată, Evtodii Ghenadii, Evtodii Maria și Pînzari Alina cu privire la anularea procesului-verbal nr. C-2021-PVA-101 din 26 august 2021 privind cercetarea accidentului de muncă mortal.

Hotărârea susceptibilă de atac cu apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești, prin intermediul instanței emitente.

Președintele ședinței
Judecătorul **Gandrabur Marcel**